

Nr 208.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till yrkesinspektionen för budgetåret 1947/48; given Stockholms slott den 14 mars 1947.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande statsrådet hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Eije Mossberg.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1947.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES DANIELSON, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför statsrådet Mossberg.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan under femte huvudtiteln, punkterna 38 och 39, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1947/48 beräkna

dels till Yrkesinspektionen: Avlöningar ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor,

dels ock till Yrkesinspektionen: Omkostnader ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

Vid tiden för statsverkspropositionens utarbetande beräknades förslag till ny arbetarskyddsorganisation kunna framläggas till 1947 års riksdag. Då ett sådant förslag väsentligen skulle ha påverkat medelsbehovet för bland andra myndigheter yrkesinspektionen, upptogos de förut nämnda anslagen i statsverkspropositionen med allenast preliminärt beräknade belopp. Betänkande med förslag till organisation av tillsynen å arbetarskyddslagstiftningen m. m. har avgivits av 1938 års arbetarskyddskommitté den 13 december 1946. Remissbehandlingen av detta betänkande är numera avslutad. Emellertid bör frågan om tillsynsorganisationen lösas i samband med utformandet av tillämnad ny lagstiftning om skydd mot ohälsa och olycksfall i arbete. Förslag härutinnan har ävenledes framlagts av arbetarskyddskommittén. Proposition i lagstiftningsärendet, vilket är av betydande omfattning, kan icke föreläggas innevarande riksdag. Vid sådant förhållande kan ej heller på kommitténs organisationsbetänkande grundad proposition nu framläggas.

Riksförsäkringsanstalten har i skrivelse den 27 augusti 1946 gjort framställning om anslag till yrkesinspektionen för budgetåret 1947/48. Yttrande häröver har avgivits av statskontoret.

I avvaktan på prövningen av frågan om omorganisation av tillsynen å arbetarskyddslagstiftningen har det ansetts böra undersökas, huruvida under budgetåret 1947/48 viss provisorisk förstärkning av den nuvarande organisationen borde vidtagas. Utredning härutinnan har inom socialdepartementet verkställt av yrkesinspektören Hilding Starland såsom tillkallad sakkunnig. Starland har upprättat en den 14 februari 1947 dagtecknad promemoria i ämnet, i det följande kallad departementspromemorian. Promemorian berör yrkesinspektionen och riksförsäkringsanstaltens arbetarskyddsbyrå. Yttranden över promemorian ha avgivits av riksförsäkringsanstalten, statskontoret och allmänna lönenämnden.

Jag anhåller att nu till fortsatt behandling få upptaga berörda anslagsfrågor.

Då definitivt förslag till nya bestämmelser i anledning av den av statsmakterna i princip beslutade allmänna löneregleringen ännu icke föreligger, torde, såsom skett i statsverkspropositionen, nuvarande lönegradsbeteckningar få användas även i förevarande proposition. Likaså torde vid beräkningen av anslagsposterna i statsverkspropositionen angivna provisoriska grunder få tillämpas.

1:o) **Yrkesinspektionen: Avlöningar, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1945/46	700 000	712 997
1946/47	728 000	—
1947/48 (förslag)	1 310 000	—

Kungl. Maj:t har den 24 april 1942 fastställt personalförteckning för yrkesinspektionen (statsliggaren s. 227—228). Vidare har Kungl. Maj:t den 10 maj 1946 fastställt följande avlöningsstat för inspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	480 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	155 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	93 000
		Summa förslagsanslag kronor 728 000

A. Riksförsäkringsanstaltens förslag och däröver avgivet yttrande.

Riksförsäkringsanstalten upplyser beträffande anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, att belastningen å posten under budgetåret 1945/46 uppgått till 468 490 kronor, varav omkring 6 350 kronor för vikariatsersättningar. Med hänsyn härtill ävensom till den kostnadsökning, som kunde väntas uppkomma på grund av löneklassuppflyttningar, syntes anslagsposten för nästkommande budgetår icke böra upptagas till lägre belopp än 480 000 kronor, eller samma belopp som för innevarande budgetår.

I fråga om anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal erinrar anstalten, att vid yrkesinspektionen för närvarande funnes tre extra distriktsingenjörer i 21 lönegraden. Tjänsterna hade tillkommit med hänsyn till behovet av öillsyn å arbetsställen, där risk för gengasförgiftning kunde föreligga. De inrättades ursprungligen för viss begränsad tid, vilken sedermera vid skilda tillfällen förlängts. Genom beslut den 28 juni 1946 hade Kungl. Maj:t medgivit, att befattningshavarna finge vara anställda under tiden 1 juli—31 december 1946. Med hänsyn till under krigstiden uppkommen allmän eftersläpning av arbetsuppgifterna, vilken eftersläpning alltjämt vore av betydande omfattning, och då det ej bleve möjligt att innevarande budgetår uppnå mera normala förhållanden hemställde anstalten, att befattningarna finge behållas även nästkommande budgetår.

Anstalten framhåller vidare, att Kungl. Maj:t genom beslut den 24 maj 1946 medgivit anställande för tiden 1 juli—31 december 1946 av dels en assistent hos skogs- och flottledsinspektören, dels ock två kvinnliga konsulenter med uppgift att verka för förbättrad mathållning och hygien i skogsarbetarförläggningarna i landet. Arvode skulle utgå till assistenten med 700 kronor för månad och till en var av konsulenterna med 450 kronor för månad samt bestridas av medel till avlöningar till icke-ordinarie personal vid yrkesinspektionen. Då nämnda tre befattningshavare komme att bli behöfliga även nästkommande budgetår hemställde anstalten, att befattningarna finge behållas jämväl budgetåret 1947/48.

Anstalten framlägger härefter följande beräkning av anslagsposten.

Till löner till extra ordinarie och extra tjänstemän under budgetåret 1947/48 kan antagas komma att åtgå omkring 157 700 kronor. Till detta belopp komma arvoden till förutnämnda assistent och konsulenter, tillhoppa (8 400 + 5 400 + 5 400) 19 200 kronor.

Till kallorstillägg torde få avses 270 kronor och till vikariatsersättningar, vilka under föregående budgetår uppgått till omkring 425 kronor, ett lika stort belopp eller 425 kronor.

Ersättningarna för tillfällig skrivhjälp uppgingo under föregående budgetår till 16 000 kronor. För innevarande budgetår har i propositionen nr 123/1946 räknats med ett belopp av 15 000 kronor. I detta belopp torde ej ha inräknats kostnader för skrivhjälp åt de tre förutnämnda extra distriktsingenjörerna, vilka kostnader kunna beräknas till 1 500 kronor. Det belopp, som avsetts för tillfällig skrivhjälp, har under en följd av år varit otillräckligt. Erfarenheterna under senare år ha utvisat, att de inspekterande befattningshavarna i hög grad hämmas i sin verksamhet, om ej ytterligare skrivhjälp ställes till deras förfogande. Det kan ej anses tillfredsställande, att den inspekterande personalen nödgas eftersätta sin huvuduppgift för utförande av expeditjonsarbete, som rätteligen bör utföras av mindre kvalificerad men för expeditjonsarbete mera lämpad personal. På grund av det anförda torde för nästa budgetår för ändamålet beräknas 20 000 kronor.

Besparingen på grund av tjänstledighetsavdrag beräknas till 700 kronor.

Anstalten uppskattar alltså ifrågavarande anslagspost till (157 700 + 19 200 + 270 + 425 + 20 000 — 700) 196 895 kronor eller i avrundat tal 196 900 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg beräknar anstalten till 96 000 kronor.

Enligt anstaltens beräkning uppgår alltså sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår till (480 000 + 196 900 + 96 000) 772 900 kronor.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla, att Kungl. Maj:t genom beslut den 18 oktober 1946 medgivit fortsatt anställande under tiden 1 januari—30 juni 1947 av de tidigare berörda tre extra distriktsingenjörerna jämte assistenten och konsulenterna vid skogs- och flottledsinspektionen.

Statskontoret har i utlåtande över framställningen uttalat, att ämbetsverket knappast kunde finna tillräckliga skäl anförda för bibehållande under budgetåret 1947/48 av de tre extra distriktsingenjörerna. Beträffande det för extra skrivhjälp begärda beloppet, 20 000 kronor, ville statskontoret framhålla, att medelsanvisningen för budgetåret 1946/47 inneburit en höjning i förhållande till närmast föregående budgetår med 6 000 kronor. Statskontoret ville för sin del föreslå, att beloppet även för budgetåret 1947/48 uppfördes med 15 000 kronor.

B. Departementspromemorian och däröver avgivna yttranden.

I departementspromemorian framhålles inledningsvis, att redan med gällande lagstiftning om arbetarskydd behov föreläge av vidgad rådgivning och tillsyn i arbetarskyddsfrågor. En förstärkning av arbetarskyddsorganisationen, framför allt på fältet, syntes därför böra komma till stånd snarast möjligt.

Till belysande av behovet av en utvidgad organisation anföras vissa uppgifter rörande tillsynsverksamhetens omfattning och fullgörande under år 1945 vid de arbetsställen, som finnas registrerade hos den allmänna yrkesinspektionen. Av uppgifterna framgår, att 20 294 arbetsställen med 861 844 anställda vore registrerade hos yrkesinspektörerna. Under år 1945 hade yrkesinspektörerna samt förste distriktsingenjörerna och distriktsingen-

jörerna besökt 6 753 arbetsställen med 222 090 anställda. Hos yrkesunderinspektörerna vore 49 316 arbetsställen med 173 759 anställda registrerade. Yrkesunderinspektörernas besök år 1945 hade avsett 21 604 arbetsställen med 128 331 anställda.

I anslutning till dessa uppgifter anföres.

Inspektionsfrekvensen för de hos yrkesinspektionen registrerade arbetsställena är för närvarande låg, och genomsnittligt räknat blir ett stort antal arbetsställen icke föremål för inspektion oftare än en gång vart tredje år. Detta gäller särskilt sådana arbetsställen, som enligt av yrkesinspektionens chefsmyndighet meddelade anvisningar skola vara underkastade tillsyn av yrkesinspektör, förste distriktsingenjör eller distriktsingenjör, d. v. s. inspektionspersonal med teknisk högskoleutbildning. I förhållande till den inspektionsfrekvens, som internationellt förordas (1-årig), ter sig den för yrkesinspektionen i vårt land beräknade otillfredsställande. Visserligen torde det icke vara påkallat, att besök i inspektionssyfte företages vid varje arbetsställe en gång om året, men den genomsnittliga inspektionsfrekvensen bör dock betydligt höjas. För detta ändamål fordras i första hand, att den lokala arbetarskyddsorganisationen förstärkes.

Härefter erinras, att den lokala arbetarskyddsorganisationen — fördelad på 11 yrkesinspektionsdistrikt — för närvarande består av 11 yrkesinspektörer, 11 förste distriktsingenjörer, 15 distriktsingenjörer, 2 aspiranter på distriktsingenjörstjänst, 32 yrkesunderinspektörer, 11 kontorsbiträden och 11 skrivbiträden ävensom 3 tillfälligt anställda distriktsingenjörer. Rörande tjänsternas fördelning på de olika inspektionsdistrikten torde få hänvisas till promemorian. Av distriktsingenjör- och aspiranttjänsterna vore för närvarande 8 vakanta.

I promemorian erinras vidare, att arbetarskyddskommittén förordat en utbyggnad av organisationen med 63 nya tjänster, av vilka 3 förste distriktsingenjörer, 17 distriktsingenjörer, 12 yrkesunderinspektörer — av kommittén benämnda distriktsingenjörer — och 31 biträden.

För bedömande av det omedelbart föreliggande behovet av personalförstärkning har den sakkunnige inhämtat yrkesinspektörernas uppfattning härutinnan. Yrkesinspektörerna hade framhållit, att arbetsuppgifterna starkt ökat under de senaste åren och därvid ej minst i avseende å granskning av byggnadsförslag, konferenser och konsultationer i arbetarskyddsfrågor. Till följd härav hade tillsynsverksamheten ej kunnat utövas i erforderlig omfattning. Även behovet av tillsyn å arbetarskyddet inom byggnadsverksamhet samt vid lastning och lossning av fartyg hade på senare tid gjort sig starkt gällande men hade ej kunnat tillfredsställande tillgodoses på grund av otillräcklig personal. Biträdespersonalen å yrkesinspektionsdistrikten behövde likaledes förstärkas. På flera distrikt hade tillfällig skrivhjälp ofta fått anlitas.

Yrkesinspektörerna hade föreslagit, att personalen skulle ökas med 4 förste distriktsingenjörer, 20 distriktsingenjörer, 6 yrkesunderinspektörer och 10 biträden. Detta förslag avsåge, enligt vad yrkesinspektörerna uttalat, ett minimibehov, vilket vore beräknat med hänsyn till de lokalutrymmen, som för närvarande disponerades inom respektive distriktsexpeditioner.

Rörande löneställningen för de nya befattningshavarna hade yrkesinspektörerna uttalat, att lönen måste motsvara vad som nu utginge till förste distriktsingenjör, distriktsingenjör, yrkesunderinspektör och biträdespersonal. Den begynnelselönen enligt lönegrad Ex 20 eller Ex 21, som en högskoleutbildad ingenjör numera vanligtvis erhöle vid anställning hos yrkesinspektionen, vore nämligen ej tillfyllest i jämförelse med de löneförmåner en sådan ingenjör erhöle i annan tjänst. Detta bevisades också därav, att 8 ingenjörstjänster vid yrkesinspektionen för närvarande vore obesatta.

Promemorian fortsätter.

Med hänsyn till bland annat det relativt stora antalet ingenjörstjänster, som nu äro vakanta, torde kunna ifrågasättas, om vid en provisorisk utbyggnad av arbetarskyddsorganisationen en personalförstärkning av den omfattning, som yrkesinspektörerna ansett erforderlig, lämpligen bör vidtagas. Visserligen äro 3 av de vakanta ingenjörstjänsterna (i lönegrad Ex 21) tillsatta blott för en begränsad tid, nämligen intill utgången av innevarande budgetår, men även om dessa tjänster icke vidare bibehållas finnas dock allttjämt 5 vakanta ingenjörstjänster. Därtill kommer svårigheten att överhuvud taget erhålla kvalificerade ingenjörer på grund av den för närvarande stora efterfrågan på denna arbetskraft. Vissa skäl tala därför för en begränsning av den ifrågasatta förstärkningen. Detta synes jämväl påkallat i avbidan på att det förslag i ämnet, som arbetarskyddskommittén avgivit, hunnit närmare prövas. I enlighet härmed har ett något modifierat förslag till personalförstärkning uppgjorts. Beträffande fördelningen av befattningshavarna på yrkesinspektionsdistrikt förutsättes, att det liksom nu skall tillkomma chefsmyndigheten att besluta härutinnan.

Enligt det i promemorian framlagda förslaget skulle personalförstärkningen inom den allmänna yrkesinspektionen omfatta 3 förste distriktsingenjörer, 14 distriktsingenjörer, 5 yrkesunderinspektörer och 8 biträden.

Såsom särskild motivering för förslaget om inrättande av 3 förste distriktsingenjörstjänster hänvisas till den arbetsbörda, som åvilade yrkesinspektören och förste distriktsingenjören i vissa distrikt. Vidare anföres, att, då förordnande å de nya tjänsterna borde meddelas ordinarie distriktsingenjörer, härigenom skulle åstadkommas en viss förbättring av löneställningen för dessa befattningshavare. Åtgärden kunde därför bidra till att motverka avgången av ingenjörer från yrkesinspektionen, vilken avgång under de senaste åren varit synnerligen stor.

I fråga om distriktsingenjörerna uttalar den sakkunnige, att det för höjande av yrkesinspektionens effektivitet och därmed inspektionsfrekvensen vore nödvändigt, att antalet distriktsingenjörer betydligt ökades. Med hänsyn till den förestående utbyggnaden av arbetarskyddsorganisationen syntes det ändamålsenligt, att inspektionen genom en provisorisk personalförstärkning bereddes tillfälle att redan under nästa budgetår anställa och pröva aspiranter för distriktsingenjörstjänst.

Rörande yrkesunderinspektörerna framhålles, att inspektionsfrekvensen för de hos dessa befattningshavare registrerade arbetsställena visserligen vore relativt tillfredsställande, men att likväl behov av personalförstärkning före-

låge särskilt med hänsyn till det stegrade tillsynsbehovet inom byggnads- och stuveriverksamhet.

Slutligen anföres i promemorian, att för ett effektivt och rationellt utnyttjande av tillsynspersonalen fordrades, att på yrkesinspektionsdistrikten även funnes tillgång till erforderlig kvalificerad biträdespersonal. För närvarande hade varje distrikt 1 kontorsbiträde och 1 skrivbiträde. Därutöver hade tillfällig skrivhjälp fått anlitas. Som en följd av att tillsynspersonalen utökades syntes påkallat, att biträdespersonalen förstärktes på de distrikt, där så erfordrades. För ändamålet borde räknas med medel för förslagsvis 8 kontorsbiträden.

Avlöning till den nya personalen föreslås skola utgå i form av arvode. För den tekniskt utbildade personalen skulle arvoden motsvara nettolönen i vissa angivna lönegrader, nämligen för förste distriktsingenjör Eo 24, för distriktsingenjör Eo 21 och för yrkesunderinspektör Eo 16. Den sakkunnige uttalar, att det med hänsyn till förhållandena på arbetsmarknaden syntes nödvändigt, att sökande med högre ingenjörutbildning erbjödes högre begynnelselön än den hittills vanliga (högst Ex 21). Då ersättningen likväl icke borde vara större än lönen till motsvarande ordinarie befattningshavare — med flerårig erfarenhet inom yrkesinspektionen — hade den sakkunnige stannat för det nyss angivna förslaget.

I promemorian förutsättes, att de distriktsingenjörstjänster, som bli vakanta genom att innehavarna förordnas till förste distriktsingenjörer, komma att besättas med arvodister med arvode enligt lönegrad Eo 21.

Tillsyn å arbete, vartill kvinnor användas, utövas företrädesvis av den kvinnliga yrkesinspektionen. För denna tillsyn är riket indelat i 4 distrikt. Ansvarig för den kvinnliga yrkesinspektionens arbete är en yrkesinspektis (A 26). Denna befattningshavare utövar med hjälp av en assistent (A 18) och en biträdande assistent (Eo 16) tillsynen i ett av distrikten. Å de tre övriga distrikten utövas tillsynen av distriktsinspektiser (Eo 22), en i varje distrikt. Nämda inspektion består sålunda för närvarande av 6 befattningshavare. Dessutom finnes å yrkesinspektisens expedition ett kansli-biträde (A 7).

Rörande denna inspektionsverksamhet anföres i promemorian.

Även den kvinnliga yrkesinspektionens arbetsuppgifter ha under de senaste åren kraftigt ökats. Under år 1945 berörde verksamheten 6 975 arbetsställen. Av dessa hade i runt tal 1 500 arbetsställen besökts under året, vilket innebär, att de registerförda arbetsställena hinna besökas i regel blott en gång vart femte år. Arbetarskyddskommittén har föreslagit, att ifrågavarande inspektion upphör såsom en fristående sådan och i stället, väsentligt utbyggd, ingår i den allmänna yrkesinspektionen som en socialhygienisk inspektion. För detta ändamål föreslås, att 11 socialinspektörsbefattningar och 3 assistenttjänster inrättas inom yrkesinspektionen. I avvaktan på genomförandet av den sålunda förordade utbyggnaden av organisationen har yrkesinspektisen hemställt, att på vart och ett av den kvinnliga yrkesinspektionens nuvarande distrikt måtte från och med nästa budgetår få anställas 1 assistent eller sammanlagt 4 assistenter. Yrkesinspektisen har vidare anhållit om att få tillsätta 1 kontorsbiträde.

Den kvinnliga yrkesinspektionens arbetsuppgifter äro redan nu av betydande omfattning. I den mån förslaget till arbetarskyddslag genomföres i föreslaget skick, torde de ytterligare komma att ökas. Med hänsyn härtill tala skäl för att även den kvinnliga yrkesinspektionen erhåller viss förstärkning från och med nästa budgetår. Det synes ändamålsenligt, att tillfälle jämväl beredes inspektionen att redan under budgetåret anställa och pröva aspiranter för ifrågavarande assistenttjänster.

I promemorian föreslås, att inspektionen förstärkes med 3 befattningshavare, avlönade med arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 16. Då en sådan förstärkning syntes medföra ökning av skriv- och registreringsarbetet på yrkesinspektisens expedition, förordas dessutom, att 1 arvodesavlönat kontorsbiträde anställles från och med nästa budgetår.

För tillsyn å arbetarskyddet inom skogsbruket, inklusive flottningen, finnes skogs- och flottledsinspektionen. Denna består av — förutom viss biträdespersonal — skogs- och flottledsinspektören (A 27), 1 assistent (A 20), 1 skogsunderinspektör (Eo 14), 3 biträdande skogsunderinspektörer (Eo 7), 1 arvodesavlönad assistent (755 kronor i månaden provisoriskt lönetillägg å 55 kronor däri inräknat), 1 arvodesavlönad biträdande assistent (500 kronor i månaden) och 2 arvodesavlönade konsulenter (505 kronor i månaden provisoriskt lönetillägg å 55 kronor däri inräknat).

I promemorian upplyses, att den biträdande assistentbefattningen, vilkens innehavare skulle vara halvårsanställd, under de två sista budgetåren icke kunnat besättas. De tre biträdande underinspektörerna vore likaledes avsedda att vara halvårsanställda samt utvaldes bland icke-ordinarie kronojägare hos domänverket (lönegrad Eo 7). Ej heller dessa befattningar hade på senare tid kunnat rekryteras i erforderlig omfattning, då vid befordran inom domänverket vederbörande kronojägare i allmänhet erhöle sådan tjänstgöring, att domänverket icke kunde undvara dem under vinterhalvåret.

Rörande behovet av personalförstärkning anföres i promemorian.

Med hänsyn till föreliggande tillsynsbehov samt rekryteringssvårigheter har skogs- och flottledsinspektören hemställt, att den intill utgången av innevarande budgetår anställde assistenten (med ett arvode av 755 kronor per månad) måtte få anställas även under nästa budgetår med arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 24 samt att assistenten med halvårstjänstgöring måtte ersättas med 1 helårsanställd assistent med arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 20. Vidare har hemställts, att 2 av de nuvarande halvårsanställda skogsunderinspektörerna ersättas med 1 helårsanställd skogsunderinspektör med arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 16. Denne skulle under sommarhalvåret bland annat sysselsättas med tillsyn av flottleder. Den verksamhet för förbättrad mathållning och hygien i skogsarbetarförläggningarna, som bedrivs av de två konsulenterna, har ansetts böra fortsättas jämväl under nästkommande budgetår. Arvodet till dessa konsulenter, vilket för närvarande utgör 505 kronor per månad, har föreslagits höjt till ett belopp motsvarande lönegrad Eo 16.

Arbetarskyddskommittén har i sitt betänkande upptagit förslag till en betydande förstärkning av skogs- och flottledsinspektionen, vilket i huvudsak inrymmer förut framställda förslag. Vid sådant förhållande synes lämpligt, att inspektionen redan från och med nästa budgetår erhåller den nyssnämnda provisoriska förstärkningen.

Den sakkunnige ansluter sig alltså till den av skogs- och flottledsinspektören gjorda uppskattningen av personalbehovet. I fråga om de föreslagna befattningarnas löneställning föreslås endast den avvikelser, att den nye skogsunderinspektören samt konsulenterna skulle erhålla arvode motsvarande högst nettolönen i lönegrad Eo 14. Den sakkunniges förslag innebär alltså, att 2 av de nuvarande biträdande skogsunderinspektörerna med halvårsanställning skulle ersättas med 1 helårsanställd skogsunderinspektör med arvode motsvarande högst nettolönen i lönegrad Eo 14, att den arvodesavlönade assistenten skulle beredas fortsatt anställning under nästa budgetår och komma i åtnjutande av arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 24, att den halvårsanställda biträdande assistenten skulle ersättas med 1 helårsanställd assistent med arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 20 samt att 2 konsulenter fortfarande skulle vara anställda mot ett arvode, som skulle bestämmas till belopp motsvarande högst nettolönen i lönegrad Eo 14.

De totala kostnaderna för löner — rörligt tillägg, kristillägg och provisoriskt lönetillägg däri inbegripna — för samtliga nu angivna befattningshavare jämte i departementspromemorian likaledes föreslagna åtta nya tjänstemän å riksförsäkringsanstaltens arbetarskyddsbyrå uppskattar den sakkunnige till 350 000 kronor om året. Därav belöpte 290 000 kronor på yrkesinspektionen.

Riksförsäkringsanstalten biträder i huvudsak promemorians beräkning rörande omfattningen av den behövliga personalförstärkningen inom den allmänna yrkesinspektionen. Enligt anstaltens mening böra dock ytterligare två biträdestjänster inrättas. Vad befattningshavarnas löneställning angår anser anstalten, att förste distriktsingenjörerna, vilka med säkerhet komme att ingå i den av arbetarskyddskommittén föreslagna nya organisationen, böra erhålla extra ordinarie anställning i 24 lönegraden. Vidare hemställer anstalten, att de två extra ordinarie distriktsingenjörstjänster i lönegrad Eo 20, som skulle bli vakanta, därest de nuvarande innehavarna komme att erhålla arvodes-tjänster motsvarande lönegrad Eo 21, med hänsyn till de föreliggande rekryteringsvårigheterna även måtte få besättas med arvodister i sistnämnda lönegrad.

Den föreslagna förstärkningen av den kvinnliga yrkesinspektionen med 3 assistentbefattningar med arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 16 har anstalten funnit otillräcklig. Anstalten hemställer dels att den nuvarande befattningen som biträdande assistent i lönegrad Eo 16 ersättes med en assistentbefattning i lönegrad Eo 18, dels ock att 4 assistentbefattningar med arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 18 inrättas, en på varje distrikt.

Beträffande skogs- och flottledsinspektionen uttalar anstalten, att den föreslagna assistentbefattningen med arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 24 borde ersättas med en extra ordinarie tjänst i lönegrad Eo 24. Därest den nuvarande assistenten i A 20 skulle komma att erhålla förordnande å denna tjänst, hemställde anstalten vidare, att den assistent, som för närvarande åtnjöt ett arvode av 755 kronor per månad, erhöle ett arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 20. I övrigt hade anstalten icke något att erinra mot promemorians förslag.

Anstalten hemställer, att i de fall då en befattningshavare, som ifrågasättes för erhållande av en nyinrättad arvodesbefattning, redan är placerad i sådan löneklass, att arvodesbefattningen icke skulle innebära någon löneförbättring, eller under budgetåret kommer att placeras i dylik löneklass, arvodet måtte höjas med belopp motsvarande löneskillnaden mellan de ifrågakommande löneklasserna. Ytterligare föreslås, att vissa bestämmelser i civila icke-ordinariereglementet göras tillämpliga på arvodesbefattningarna.

Statskontoret framhåller, att efterlevnaden på arbetsgivarhåll av arbetarskyddslagstiftningens bestämmelser numera i allmänhet borde kunna anses tillfredsställande icke minst tack vare det förhållandet, att arbetstagarna ägde möjlighet att genom sina organisationer påkalla och genomdriva nödiga skyddsåtgärder. Med ökade möjligheter för arbetstagarna att vid behov tillkalla inspektör för att få en förmenad brist i arbetarskyddet konstaterad syntes frågan, hur ofta reguljär inspektion företoges eller kunde företagas, förlora i betydelse. Härtill syntes hänsyn böra tagas, då man bedömde behovet av en ökning av inspektionspersonalen. Vid löneförmånernas avvägning borde beaktas, att den nya löneregleringen, vilken vore avsedd att träda i kraft den 1 juli 1947, komme att innebära betydande löneförhöjningar. Slutligen finge framhållas, att 1944 års personalutredning vore sysselsatt med att utreda frågan om löneförmånerna för ingenjörer i rekryteringsställning. Innan sistnämnda spörsmål erhållit sin lösning, kunde statskontoret för sin del icke tillstyrka annan ändring av löneförmånerna för yrkesinspektionens personal än den, som komme att bli en följd av den nya löneregleringen.

Allmänna lönenämnden anför.

Lönenämnden vill framhålla, att det enligt nämndens mening kan förefalla tveksamt, huruvida — i betraktande av att ej mindre än 8 av befintliga befattningar såsom distriktsingenjör eller distriktsingenjörsaspirant äro obesatta — möjlighet överhuvud taget föreligger att utöka denna personal i den omfattning, som förutsatts.

Enligt förslaget skola inrättas tre förste distriktsingenjörstjänster med arvode motsvarande nettoavlöningen enligt Eo 24, d. v. s. efter den 1 juli 1947 arvode motsvarande avlöningen enligt den löneklass, som då kommer att ersätta den nuvarande 24 löneklassen. I promemorian förutsattes, att dessa arvodesbefattningar komma att besättas med innehavare av befattningar i A 21. I de fall, då befattningshavare i sistnämnda lönegrad med placering i den för lönegraden gällande högsta löneklassen (24) komma att erhålla nu avsedd arvodesbefattning, skulle den situationen uppstå, att vederbörande i arvodesbefattningen erhöle samma avlöning som i sin ordinarie befattning. Med hänsyn härtill synes erforderligt, att särskilda föreskrifter utfärdas avseende löneförmånerna i dylika fall.

Vidkommande förslaget, att aspiranter till de avsedda distriktsingenjörsbefattningarna omedelbart skola erhålla arvode motsvarande avlöning enligt Eo 21, får lönenämnden erinra, att nämnden i avgivet utlåtande över arbetarskyddskommitténs betänkande i anledning av kommitténs förslag om uppflyttning av begynnelselönegraden för ingenjörsaspirant från Ex 18 till Ex 20 uttalat, att — i avvaktan på resultatet av 1944 års personalutrednings arbete avseende översyn av befordringsgången för teknisk personal inom statsförvaltningen — tills vidare borde i huvudsak tillämpas för närvarande gällande grunder för avlöning av dylik aspirantpersonal.

Föreslagna biträdesbefattningar böra inplaceras å löneplan samt inordnas i den allmänna befordringsgång för skriv- och kontorsbiträden, som kan komma att fastställas.

Såsom av den lämnade redogörelsen torde framgå, föreligger redan med nuvarande lagstiftning på arbetarskyddets område behov av en intensifiering av yrkesinspektionens verksamhet. Detta gäller såväl den allmänna yrkesinspektionen som den kvinnliga yrkesinspektionen samt skogs- och flottledsinspektionen.

*Före-
draganden.*

På grundval av de uppgifter rörande tillsynsverksamhetens omfattning under år 1945, vilka anföras i departementspromemorian, kan beräknas, att arbetsställe, som är registrerat hos yrkesinspektör (i regel arbetsställe med minst 10 arbetare), blir föremål för inspektion i genomsnitt endast en gång vart tredje år. Av 1938 års arbetarskyddskommittés betänkande med förslag till organisation av tillsynen å arbetarskyddslagstiftningen m. m. framgår, att medelsiffran för tioårsperioden 1936—1945 är $2\frac{3}{4}$ år. I jämförelse med den internationellt förordade ettåriga inspektionsfrekvensen är den, som gäller för vårt land, påfallande låg. Även i övrigt kunna den allmänna yrkesinspektionens arbetsuppgifter i vissa hänseenden icke fullgöras på fullt tillfredsställande sätt. Jag har härom under hand inhämtat, att utredningar rörande inträffade olycksfall i arbete ej medhinnas i erforderlig omfattning, att av arbetsgivare eller arbetare begärda konferenser eller konsultationer i arbetarskyddsfrågor ofta måste uppskjutas avsevärd tid, att förhandsgranskning av förslag till industriella ny- och ombyggnader samt till skyddsanordningar av olika slag icke kan ske med den snabbhet, som önskas, samt att ej heller upplysningsverksamhet i skyddstekniska och hygieniska frågor kan bedrivas i önskvärd utsträckning. Härtill kommer, att uppgifter, vilka bort handläggas av vederbörande yrkesinspektör, i viss omfattning måste överlämnas till underordnade befattningshavare. Vad yrkesunderinspektörernas verksamhet angår, är visserligen inspektionsfrekvensen i fråga om de hos dessa befattningshavare inregistrerade arbetsställena relativt gynnsam. Den motsvarar dock icke den tvååriga frekvens, som i allmänhet anses böra eftersträvas beträffande dessa arbetsställen. Ökade krav på yrkesunderinspektörerna föranledas därjämte av det stigande tillsynsbehovet beträffande byggnads- och stuveriarbete.

Hos den kvinnliga yrkesinspektionen registrerat arbetsställe kan i regel besökas endast en gång vart femte år. Denna inspektionsfrekvens kan icke anses tillfredsställande.

Vad slutligen beträffar skogs- och flottledsinspektionen är det angeläget, att skogsarbetet ägnas större uppmärksamhet än för närvarande. Framför allt är emellertid tillsynen över flottningsarbetet i behov av intensifiering. Med nuvarande personal kan inspektionen enligt gjorda beräkningar medhinna besök vid samma flottled endast en gång vart tionde år. Jag har med avseende å inspektionens verksamhet i denna del under hand inhämtat, att icke ens ärenden, vilka uppkomma på grund av anmälan om förefintliga missförhållanden, i samtliga fall kunna bli föremål för erforderlig utredning.

Även sådan upplysningsverksamhet, som instruktionsenligt ankommer på inspektionen, måste på grund av personalbrist väsentligt eftersättas.

I det förut omförmälda, av 1938 års arbetarskyddskommitté avgivna betänkandet har föreslagits, att olika på arbetarskyddets område nu verksamma organ skulle sammanföras till en enhetlig organisation, arbetsinspektionen, ställd under ledning av en central myndighet, benämnd arbetsrådet. Beträffande de delar av arbetsinspektionen, vilka skulle motsvara den allmänna yrkesinspektionen, den kvinnliga yrkesinspektionen samt skogs- och flottledsinspektionen, har kommittén förordat en betydligt större personalorganisation än den nuvarande. Vid uppskattningen av personalbehovet har kommittén — med hänsyn till ovissheten rörande den stegring av arbetsbördan, som kunde komma att föränledas av den föreslagna nya lagstiftningen på arbetarskyddets område — i huvudsak beaktat endast de arbetsuppgifter, som för närvarande åvila de nämnda tillsynsorganen.

I betraktande av vad jag förut anfört rörande behovet av en intensifiering av ifrågavarande verksamhet är det att beklaga, att proposition på grundval av kommitténs förslag icke kan framläggas för innevarande riksdag. Om andra åtgärder icke vidtagas, kommer härigenom den behövliga effektiviseringen av arbetarskyddet att fördröjas ett år. Ett sådant dröjsmål skulle vara olyckligt ej endast ur de anställdas synpunkt. En förbättring av skyddet mot olycksfall i arbete är även ett betydelsefullt samhällsekonomiskt intresse. Denna synpunkt får tillerkännas särskild vikt vid nu rådande arbetsmarknadsläge. Det må därvid framhållas, att olycksfallen i arbete enligt gjord uppskattning föränleda en förlust av i runt tal 12 miljoner dagsverken om året, vilken förlust i det närmaste motsvarar det behov av ytterligare arbetskraft inom näringslivet, som för närvarande beräknas föreligga. Uppmärksammas bör därjämte, att betydande svårigheter göra sig gällande att rekrytera ingenjörsbefattningarna vid yrkesinspektionen. Det kan därför, om frågan rörande yrkesinspektionens utbyggande uppskjutes till nästa års riksdag, befaras, att den nya organisationen i praktiken icke skulle kunna träda i kraft ens den 1 juli 1948.

På grund av det anförda anser jag, att åtgärder nu böra vidtagas i syfte att provisoriskt förstärka yrkesinspektionen och förbereda genomförandet av den av arbetarskyddskommittén föreslagna nya organisationen.

Vid den utbyggnad av yrkesinspektionen, vilken jag sålunda förordar, bör självfallet tillses, att personalen hålles inom den ram, som under alla förhållanden kan anses bli erforderlig. Vidare är tydligt, att ordinarie tjänster icke böra inrättas för de nya befattningshavarna. Löneförmånerna torde böra så avvägas, att de trygga rekryteringen.

Inom den allmänna yrkesinspektionen äro för närvarande följande tjänster inrättade, nämligen 11 yrkesinspektörer (A 28), 11 förste distriktsingenjörer (A 24), 13 distriktsingenjörer (A 21), 2 distriktsingenjörer (Eo 20), 2 aspiranter å distriktsingenjörstjänst, 22 yrkesunderinspektörer (A 17), 10 yrkesunderinspektörer (Eo 16), 11 kontorsbiträden (A 4) och 11 skrivbiträden (Eo 2). Därjämte har Kungl. Maj:tt medgivit anställande av 3 tillfälliga

distriktsingenjörer (Ex 21). Sistnämnda 3 tjänster samt de 4 tjänsterna såsom aspirant och extra ordinarie distriktsingenjör ha lång tid stått lediga. Arbetarskyddskommittén har föreslagit, att personalen skulle ökas med 3 förste distriktsingenjörer, 17 distriktsingenjörer — de 3 tillfälliga distriktsingenjörerna däri inbegripna — 12 yrkesunderinspektörer (av kommittén benämnda distriktsingenjörer) och 31 biträden för kontorsgöromål. I departementspromemorian förordas, att nämnda befattningshavargrupper skulle provisoriskt förstärkas med respektive 3, 14, 5 och 8 befattningshavare. För egen del vill jag — bland annat för skapande av gynnsammare befodringsmöjligheter — förorda, att 3 förste distriktsingenjörer anställas. Däremot torde utökningen av distriktsingenjörstjänsterna böra fördelas på två år. För nästa budgetår föreslår jag inrättande av 7 sådana tjänster, varvid de 3 tillfälliga distriktsingenjörsbefattningar, vilka förut omnämnts, böra slopas. Mot förslaget, att ytterligare 5 yrkesunderinspektörer skulle knytas till inspektionen från och med nästa budgetår, har jag intet att invända. För att de tekniskt utbildade befattningshavarna skola kunna effektivt utnyttjas för sina egentliga uppgifter erfordras vidare ökad arbetskraft för kontorsgöromål. Detta personalbehov torde icke lämpligen böra tillgodoses genom anlitan av tillfällig skrivhjälp, som för övrigt på åtskilliga håll är svår att anskaffa. Jag tillstyrker därför i enlighet med promemorians förslag, att 8 nya biträdestjänster inrättas från och med den 1 juli 1947.

Beträffande befattningshavarnas löneställning biträder jag riksförsäkringsanstaltens förslag, att de 3 förste distriktsingenjörerna — vilka med säkerhet kunna antagas komma att ingå i den nya arbetsinspektionen — erhålla extra ordinarie anställning med placering i 24 lönegraden. Även de för kontorsgöromål avsedda biträdena torde böra erhålla lön enligt löneplan och därvid inordnas i den befodringsgång, som kommer att gälla för biträdespersonal i allmänhet. Övriga befattningshavare anser jag böra avlönas med arvode. Detta bör motsvara nettolönen i lägsta löneklassen av ifrågavarande lönegrad, nämligen för distriktsingenjör Eo 21 och för yrkesunderinspektör Eo 16.

Det torde få förutsättas, att å de tre nyinrättade förste distriktsingenjörstjänsterna i lönegrad Eo 24 komma att förordnas ordinarie distriktsingenjörer. För den händelse de två distriktsingenjörstjänsterna i lönegrad Eo 20 bli besatta, torde innehavarna av dessa tjänster böra förordnas å två av de nya med arvode förenade distriktsingenjörsbefattningarna. För att ersätta de nämnda fem befattningshavarna måste motsvarande antal nya ingenjörer anställas inom yrkesinspektionen. Slutligen böra, för att personalorganisationen skall erhålla förutsatt omfattning, två ingenjörer antagas å de nuvarande aspirantbefattningarna.

Såsom av den förut lämnade redogörelsen framgår, ha på senare tid svårigheter mött att besätta de för högskoleingenjörer avsedda lägre befattningarna inom den allmänna yrkesinspektionen. För aspiranterna genomförd höjning av löneställningen — från Ex 18 (numera å I-ort 638 kronor i månaden) till Ex 20 (711 kronor i månaden) — har visat sig otillräcklig. För

närvarande omfatta vakanserna en av de båda extra ordinarie distriktsingenjörstjänsterna, en av de två aspirantbefattningarna och två av de tre tillfälligt inrättade ingenjörstjänsterna. Rekryteringssvårigheterna få antagas sammanhänga med att löneförmåner och befordringsutsikter icke motsvara vad personal med samma kompetens kan erhålla i annan tjänst. Enligt de uppställda kompetensfordringarna skall sökande till befattning, som nu är i fråga, ha avlagt civilingenjörsexamen och bör därjämte ha förvärvat lämplig praktisk erfarenhet under minst fyra år. Civilingenjörer å andra statliga poster — vilka i regel kunna tillträdas omedelbart efter examen — torde, då fyra år förflutit från examen, i allmänhet ha nått betydligt högre löneställning än yrkesinspektionens aspiranter och extra ordinarie tjänstemän. Åtgärder måste därför tydligen vidtagas för att få till stånd en ändring av förhållandena inom yrkesinspektionen. Då enligt min mening de hittills upprätthållna fordringarna på personalens teoretiska och praktiska kompetens icke böra eftergivnas, bör följaktligen löneläget förbättras.

På grund av det anförda föreslår jag, att till ersättare för befattningshavare, som förordnas å högre befattning, och till aspirant må utgå arvode av samma storlek som till de nya distriktsingenjörerna, d. v. s. motsvarande nettolönen i lägsta löneklassen av lönegrad Eo 21.

Den kvinnliga yrkesinspektionen består för närvarande av 1 yrkesinspektör (A 26), 3 distriktsinspektörer (Eo 22), 1 assistent (A 18) och 1 biträdande assistent (Eo 16), de båda sistnämnda placerade hos yrkesinspektören. Enligt arbetarskyddskommitténs förslag skulle den kvinnliga yrkesinspektionen ombildas till en i arbetsinspektionen infogad socialinspektion, omfattande 11 socialinspektörer (A 26) och 3 assistenter (Eo 20). I departementspromemorian förordas, att den kvinnliga yrkesinspektionen provisoriskt förstärkes med dels 3 assistenter med arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 16, dels ock 1 arvodesavlönat kontorsbiträde.

Jag biträder promemorians förslag om utökning av den kvinnliga yrkesinspektionens personal med 3 assistenter och 1 biträde. Beträffande befattningshavarnas löneställning anser jag, att assistent med hänsyn till de krav på kvalifikationer, som måste ställas på denne tjänsteman, bör erhålla något högre arvode än det i promemorian angivna. Arvodet bör sålunda, såsom riksförsäkringsanstalten föreslagit, bestämmas till samma belopp som nettolönen i lönegrad Eo 18. I samband härmed bör, i enlighet med vad anstalten likaledes hemställt, den hos yrkesinspektören tjänstgörande biträdande assistenten i lönegrad Eo 16 beredas ställning som assistent i lönegrad Eo 18. Det för kontorsgöromål avsedda biträdet torde böra erhålla lön enligt löneplan samt inordnas i den allmänna befordringsgången för biträdespersonal.

Skogs- och flottledsinspektionens personalstat upptager — bortsett från biträdespersonal — följande befattningshavare, nämligen 1 skogs- och flottledsinspektör (A 27), 1 assistent (A 20), 1 skogsunderinspektör (Eo 14), 3 halvårsanställda biträdande skogsunderinspektörer (Eo 7), 1 arvodesavlönad assistent (755 kronor i månaden), 1 halvårsanställd biträdande assistent (500

kronor i månaden) samt 2 arvodesavlönade konsulenter (505 kronor i månaden). Enligt det av arbetarskyddskommittén avgivna betänkandet skulle all personal vara helårsanställd. Den av kommittén föreslagna arbetskraftsförstärkningen motsvarar 3 helårsanställda befattningshavare. Av personalen skulle — i samband med indelning av riket i 2 inspektionsdistrikt med Stockholm respektive Umeå som stationeringsorter — den till Stockholmsdistriktet hörande anknytas till skogsavdelningen inom centralmyndigheten. Departementspromemorian innebär, att 2 av de halvårsanställda biträdande skogsunderinspektörerna skulle ersättas med 1 helårsanställd skogsunderinspektör med arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 14, att den arvodesavlönade assistenten med helårsanställning skulle erhålla ersättning motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 24, att den halvårsanställda biträdande assistenten skulle utbytas mot 1 helårsanställd assistent med arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 20 samt att konsulenterna skulle tilldelas arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 14. För egen del anser jag mig i avbidan på prövningen av kommitténs förslag i förevarande avseende böra föreslå allenast, att den halvårsanställda assistenten ersättes med en helårsanställd assistent med arvode motsvarande nettolönen i lägsta löneklassen av lönegrad Eo 20 (765 kronor i månaden), samt att — för ernående av jämställdhet assistenterna emellan — den nu helårsanställda assistenten med arvode å 755 kronor i månaden även tillerkännes arvode motsvarande nettolönen i nämnda löneklass.

Föreskrifter rörande semester, tjänstledighet m. m. för de ifrågavarande arvodisterna torde få meddelas av Kungl. Maj:t.

Jag övergår härnäst till beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår.

Vad angår anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän torde densamma böra nedsättas med ett belopp av 22 800 kronor, motsvarande beräknad avlöning till 3 distriktsingenjörer, som kunna förutsättas bli förordnade å de nya extra ordinarie tjänsterna i 24 lönegraden. I anledning av den nya befordringsgången för biträdespersonal bör posten ökas med 11 800 kronor avseende löner till 4 nya ordinarie kontorsbiträden. Posten bör alltså, räknat på nuvarande löner, upptagas till (480 000 — 22 800 + 11 800) 469 000 kronor. Den allmänna löneregleringen påkallar uppräknning av posten med 251 000 kronor till 720 000 kronor.

Under anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal böra medel beräknas för avlöande inom den allmänna yrkesinspektionen av dels 3 förste distriktsingenjörer i lönegrad Eo 24, dels följande med arvode avlönade befattningshavare, nämligen 7 distriktsingenjörer, 3 ersättare för de ordinarie distriktsingenjörer, som förutsättas bli förordnade å de nyssnämnda förste distriktsingenjörsbefattningarna, och 5 yrkesunderinspektörer, dels ock 8 skrivbiträden. Hänsyn bör vidare tagas till förordnade löneförbättringar för vissa befattningshavare. För den kvinnliga yrkesinspektionen böra medel avses för 3 nya arvodesavlönade assistenter och 1 skriv-

biträde samt för uppflyttning av 1 biträdande assistent i lönegrad Eo 16 till assistent i lönegrad Eo 18. Beträffande skogs- och flottledsinspektionen erfordras ökad medelsanvisning i anledning av förslaget om beredande av helårsanställning för en nu halvårsanställd assistent. Då vid anslagsberäkningen för innevarande budgetår medel icke avsetts för vare sig den arvodesavlönade assistent, vilken nu innehar helårsanställning, eller de två konsulenterna, bör anslag ställas till förfogande även för avlönande av dessa befattningshavare. Konsulentarvodet bör därjämte i anledning av den allmänna löneregleringen uppräknas från sitt nuvarande belopp 6 060 kronor till 6 300 kronor. Med beaktande av att de enligt viss löneklass utgående arvoden torde bära uppdelas på grundarvode, som bör utgå från förevarande post, och rörliga tilläggsförmåner erfordras för nu angivna ändamål en medelsanvisning under icke-ordinarieposten å sammanlagt cirka 175 000 kronor. För löneklassuppflyttningar åtgår ytterligare ett belopp av 2 000 kronor. Å andra sidan torde i anledning av förslagen om inrättande av nya biträdestjänster för tillfällig skrivhjälp bära beräknas ett med 5 000 till 10 000 kronor nedsatt belopp. På grund av regleringen av biträdenas befordringsgång kan posten därjämte minskas med 9 000 kronor, avseende lön åt 4 icke-ordinarie biträden, vilka skulle överföras på ordinarie stat. Enligt gällande lönesystem belöpa sig alltså de beräknade lönekostnaderna till (155 000 + 175 000 + 2 000 — 5 000 — 9 000) 318 000 kronor. Den allmänna löneregleringen föranleder en uppräkningspost med 202 000 kronor. Posten bör således uppföras med (318 000 + 202 000) 520 000 kronor.

För rörligt tillägg torde bära upptagas ett belopp av 70 000 kronor.

Det totala medelsbehovet för avlöningar till yrkesinspektionens befattningshavare skulle enligt dessa beräkningar uppgå till (720 000 + 520 000 + 70 000) 1 310 000 kronor.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels medgiva, att personalförteckningen för yrkesinspektionen må ändras i enlighet med av mig förut framlagda förslag;

dels godkänna följande avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	720 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	520 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	70 000

Summa förslagsanslag kronor 1 310 000;

dels ock till Yrkesinspektionen: Avlöningar under V huvudtiteln för budgetåret 1947/48 anvisa ett
 förslagsanslag av kronor 1 310 000.

2:o) Yrkesinspektionen: Omkostnader, förslagsanslag.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1945/46	186 000	226 748
1946/47	218 500	—
1947/48 (förslag)	305 000	—

Enligt av Kungl. Maj:t den 10 maj 1946 fastställd omkostnadsstat för budgetåret 1946/47 ha 2 000 kronor avsetts för sjukvård m. m., 165 000 kronor för reseersättningar och 51 500 kronor för expenser, därav 2 000 kronor till bränsle, lyse och vatten samt 49 500 kronor till övriga expenser.

I skrivelse den 27 augusti 1946 har riksförsäkringsanstalten framlagt beräkningar rörande medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1947/48.

Under hänvisning till att utgifterna för sjukvård m. m. under budgetåret 1945/46 uppgått till 3 870 kronor beräknar anstalten denna post till 3 900 kronor.

Anstalten upplyser, att i reseersättningar under budgetåret 1945/46 utbetalats sammanlagt 173 638 kronor. För nästa budgetår föreslår anstalten en medelsanvisning av 200 000 kronor. Anstalten anför härom.

Det för budgetåret 1945/46 ursprungligen anvisade beloppet uppgick till 150 000 kronor. På därom av anstalten gjord framställning har Kungl. Maj:t sedermera medgivit, att ytterligare 42 900 kronor finge tagas i anspråk. Inspektionspersonalen har numera i ökad omfattning tillgång till bilar och därigenom möjlighet att i större utsträckning än tidigare besöka arbetsplatser i avlägsna delar av landet. Ökat behov av medel uppkommer vidare därigenom, att reseersättningar till den helårsanställda, arvodesavlönade assistenten samt konsulenter vid skogs- och flottledsinspektionen nu skola bestridas av yrkesinspektionens anslag i stället för, såsom tidigare, från anslaget till åtgärder för arbetsmarknadens reglering. På grund härav och med hänsyn till anförda belastningssiffra för föregående budgetår får anstalten föreslå, att för budgetåret 1947/48 anvisas ett belopp av 200 000 kronor. Anstalten räknar härvid med att envar av de åtta inspekterande befattningshavarna i första yrkesinspektionsdistriktet fortfarande må förses med årskort till aktiebolaget Stockholms spårvägars spårvägs- och omnibuslinjer.

Vad angår posten till expenser finner anstalten, att det för bränsle, lyse och vatten avsedda beloppet med hänsyn till kostnaderna under budgetåret 1945/46 — 2 710 kronor — bör höjas från 2 000 till 2 700 kronor. I fråga om delposten till övriga expenser erinrar anstalten, att denna post — bortsett från en höjning innevarande budgetår för anskaffning av viss apparatur m. m. — under en följd av år utgjort 32 000 kronor. Anstalten funne detta belopp otillräckligt. För bland annat inköp av vissa kontorsinventarier m. m. ävensom för höjning av expensmedelsförskotten till yrkesinspektörer-na m. fl. hade anstalten i skrivelse den 28 februari 1946 hemställt om med-

givande att för budgetåret 1945/46 få taga i anspråk ytterligare 14 000 kronor. Emellertid hade endast 2 000 kronor ställts till anstaltens förfogande. Med hänsyn härtill hemställdes om att delposten måtte höjas till 44 000 kronor. Sammanlagt skulle alltså till expenser åtgå (2 700 + 44 000) 46 700 kronor.

Enligt anstaltens beräkningar skulle således yrkesinspektionens omkostnader för budgetåret 1947/48 uppgå till (3 900 + 200 000 + 46 700) 250 600 kronor.

Statskontoret har i utlåtande över framställningen erinrat, att i inspektionens petita för budgetåret 1946/47 framställning gjordes om höjning av delposten till övriga expenser, men att denna framställning icke bifölls. Efter erinran tillika, att ett belopp av 2 000 kronor anvisats för vissa engångskostnader, uttalar statskontoret, att ämbetsverket för ifrågavarande ändamål förordade oförändrad medelsanvisning, 32 000 kronor.

I *utlåtande över departementspromemorian* framlägger *riksförsäkringsanstalten* en beräkning rörande den erforderliga ökningen av medelsbehovet i anledning av den föreslagna provisoriska förstärkningen av yrkesinspektionen.

Härvid föreslås för *reseersättningar* en ökad medelsanvisning av 53 000 kronor. Fördelningen av detta belopp och övriga medel för *reseersättningar* mellan distrikten föreslås skola ankomma på anstalten.

För löpande *expenser* anser anstalten ett ytterligare belopp av 8 000 kronor erforderligt. Därjämte borde för anskaffande av erforderlig kontorsutrustning, skrivmateriel och dylikt anvisas ett belopp av 21 000 kronor. Sammanlagda medelsanvisningen för nu angivna ändamål skulle alltså utgöra 29 000 kronor.

*Före-
draganden.* För *sjukvård m. m.* torde med hänsyn till medelsåtgången budgetåren 1944/45 och 1945/46 — 3 760 respektive 3 870 kronor — böra avses ett från 2 000 till 3 500 kronor förhöjt belopp.

Vad angår posten till *reseersättningar* har anstalten med beaktande av den föreslagna provisoriska personalförstärkningen ansett en medelsanvisning av 253 000 kronor erforderlig. Med hänsyn till den av mig förordade begränsningen av personalökningen torde ett belopp av 235 000 kronor kunna anses tillräckligt.

Den i posten till *expenser* ingående delposten till bränsle, lyse och vatten synes i betraktande av medelsförbrukningen under de två sista budgetåren — 2 520 respektive 2 710 kronor — böra bestämmas till 2 500 kronor. För övriga expenser beräknar anstalten ett belopp av 73 000 kronor. Där i ingå dock vissa engångskostnader. Enligt vad jag under hand inhämtat avses av det för den nuvarande organisationen begärda beloppet, 44 000 kronor, cirka 33 000 kronor till löpande expenser och återstoden, 11 000 kronor, för anskaffning av inventarier m. m. För den nytillkommande personalen upptager anstalten 8 000 kronor till löpande expenser och 21 000 kronor till inventarieinköp. Jag föreslår, att för löpande expenser anvisas samman-

lagt 40 000 kronor och för utgifter av engångskaraktär tillhopa 24 000 kronor. Till övriga expenser böra alltså avses (40 000 + 24 000) 64 000 kronor. Hela expensposten bör uppföras med (2 500 + 64 000) 66 500 kronor.

Yrkesinspektionens omkostnadsanslag torde således böra för nästa budgetår bestämmas till (3 500 + 235 000 + 66 500) 305 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Yrkesinspektionen: Omkostnader* under V huvudtiteln för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förelagsanslag* av kronor 305 000.

Med bifall till vad föredragande statsrådet under punkterna 1:o)—2:o) med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt, förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gösta Kahm.

1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

Stockholm 1947. Kungl. Boktryckeriet P. A. Norstedt & Söner.
471113